

Sözcükte ve Söz Öbeğinde Anlam

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde verilen durum, "küp- lere binmek" **deyimiyle uyuşmamaktadır**?

- A) Otobüs bir saat gecikince Lâle'yle ben sinirden kudur- duk.
- B) Yapılan hatadan dolayı patron ateş püskürüyordu.
- C) Haber aldığı gün âdeta deliye dönmüş, ağzı kulakla- rına varmıştı.
- D) Dedem köstekli saatini kaybettiği için ağabeyime kı- zıp duruyor.
- E) Öfkeye kapılan yolcuları yatıştırmak bize düştü.

2. Bugün, yazmanın bir meseleyle ilişkili bulunduğunu söy- leyebiliyorum. Ama ben, kendi geçmişime dönüp baktı- ğımda olayın hiç de bu görüşümü doğrulamadığını (fikrimi

tasdik etmediğini) aynı zamanda tespit ediyorum. Ben, başka vesilelerle anlatmış olduğum gibi (dile getirdiğim

üzere) bir meselem olduğu ve o meseleyi başkalarına aktarmadan duramadığım için (iletmekten alıkoyamadığım-

dan) yazı yazmaya başlamış değilim. Ben sadece bir ar- kadaşımın yazma hevesini sürdürmesini

(kâğıda kaleme sarılmasını) sağlamak üzere ve onun ha- tırı için yazmaya başladım. Kaderin cilvesidir (İlginç bir

tesadüftür) ki o arkadaşım kısa bir süre içinde birkaç gü- zel öykü yazdıktan sonra yazmayı bıraktı. Bense devam ettim.

Bu parçada numaralanmış ifadelerden hangisinin ye- rine ayaç içindeki söz getirilemez?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

3. Kitabın "Hânende Sesleri" bölümünde bir paragraf "Bâzan hânende sesleri" sözleriyle başlarken hemen arkasındaki paragraf "Hânende sesleri bâzan" olarak anlatıma giriyor. Bu tercih tam 37 paragraf boyunca görülmektedir. Birbiri- nin tersi olan bu ifade grupları ile özel bir ritim yaratılırken bu durum, bölümün içeriğiyle de uyum sağlamaktadır. Hitabet ustaları, buna "bereket" anlamına gelen "copia" demişlerdir. Hitabet sanatını yazı sanatına dönüştürdük- lerinde bile farkında olmadan bereketli söz söylemeyei özendirmeye devam etmişlerdir.

Bu parçada geçen "bereketli söz söyleme" sözüyle an- latılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bir kelimenin aynı metinde farklı anlamlara gelecek şekilde kullanılması
- B) Anlatılmak istenenle anlatma şeklinin uyuşması
- C) Anlatımda kelime kadrosunun zengin tutulması
- D) Bir söz öbeğinin küçük değişikliklerle yinelenmesi
- E) Yeni imgelerle anlatımın pekiştirilmesi

4. Kimi insan vardır ki sabahtan akşama kadar oturur ve dü- şünür. Onun bir fikir hazinesi vardır yani düşünce yönün- den - - - -, kimi insan da sabahtan akşama kadar ayaküs- tü çalışır fakat yaptığı iş dört tuğlayı üst üste koymaktan ibaret olabilir. Evvelki insan tembel görünür velâkin çalış- kan olabilir, diğer insan çalışkan görünür velâkin yaptığı iş belki de - - - -.

Bu parçada boş bırakılan yerlere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisinde verilenler sırasıyla getirilmelidir?

- A) varlıklıdır– sudandır
- B) güçlüdür – sınırsızdır
- C) görgülüdür – keyfidir
- D) tutarlıdır – faydasızdır
- E) zengindir– detaylıdır

5. "Bulmak" **sözcüğü, aşağıdaki cümlelerin hangisinde "hatırlamak" anlamında kullanılmıştır?**

- A) Eski günlerden konuşurken saat de akşamı bulmuştu.
- B) Alışverişe gittiğimizde alınacakların çoğunu o bulur.
- C) Kaybettiğim gözlüğümü başımın üzerinde bulmaya- yım mı!
- D) 1790 yılında Fransız Comte Mede de Sivrac tarafın- dan bulunan direksiyonsuz ve pedalsız "celerifere", bisikletin öncüsüdür.
- E) Yıllarca girip çıktığım apartmanın ismini bir türlü bula- madım.

Sözcükte ve Söz Öbeğinde Anlam

6. (I) Çocuğu sürekli dikkatin çekirdeğiyle beslemek ona iyilik etmek anlamına gelmiyor. (II) Daimî olarak bu şekilde büyütülen çocuklar ileride, ilgi odağı olmadıkları durumlarda birtakım zorluklar yaşayabilirler. (III) Aksine, çocuğun hayal dünyası, yetişkinlerden uzak ve yalnız kalarak gelişir. (IV) "Aşırı" anne babalıktan, çocuğun boş zamanını tıka basa doldurmaktan kaçınmak lazım. (V) Anlayacağınız, gerektiğinde çocuğun yanında olmak ama bazen de ona gölge etmemek gerekir.

Bu parçadaki cümlelerin hangisinde mecaz anlamlı bir söz kullanılmamıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

7. • Torbaları bir sandalyenin üzerine koymuş.
• Dedem, babamı 11 yaşındayken bir terzinin yanına koymuş.
• En çok gidişin koydu bana.
• Üzerine bir tutam da kekik koyabilir misin?

Aşağıdakilerden hangisi "koymak" sözcüğünün bu cümlelerde kazandığı anlamlardan biri değildir?

- A) Bir şeyi bir yere bırakmak
B) Terk etmek
C) Katmak, eklemek
D) Birine iş sağlamak
E) Etkilemek, dokunmak

8. (I) "Bizim Köy" adlı eserin birçok yönden edebiyattan ziyade antropolojinin sınırlarında gezindiği söylenebilir. (II) Mahmut Makal öğretmenlik için gittiği bu köyde uzun süre kalarak köylüleri içeriden gözlemeleme fırsatı bulmuştur. (III) Ancak yazarın bu köyde kendini kabul ettirmesi kolay olmamıştır. (IV) Köylüler yazarı bir türlü tam olarak benimsemeyip ona daima şüpheyle yaklaşmışlardır. (V) Yazar kendisini köylüler arasında bir "karaçalı" gibi hissetmektedir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde "tutunmak" anlamına gelen bir söz kullanılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

9. Teknoloji kullanımı hayatımızı büyük ölçüde kolaylaştırmaktadır. Ancak - - - teknoloji kullanımı bağımlılık olarak kabul edilmektedir.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) bilinçsiz B) aralıksız
C) ölçüsüz D) kontrolsüz
E) yerli yersiz

10. • Ocağa yaklaşıp çalı çırpı yığını tutuşturdular.
• Akla hayale gelmeyen konuları hikâye etmesiyle bilinir.
• Kapıyı açar açmaz konuklarını yumuşak bir bakışla karşıladı.
• Yarın akşam İzmir'e uçacağını bildirmiş.

Bu cümlelerde aşağıdakilerden hangisinin örneği yoktur?

- A) Duyu aktarması
B) Benzetme
C) Deyim
D) İkilime
E) Ad aktarması

11. Şiirin hiçbir anlamı olmaması değil, şiirin bu anlamı bağırması gerekir. Anlamın şiirde öyle pek önemli şeylerden olmadığını galiba Haşim söylemiştir. Sonradan Ataç bunu yaygın hâle getirdi. Ama Haşim bunu daha çok Yahya Kemal'in şiirini güç bir duruma sokmak için yapıyordu.

Bu parçadaki "anlamı bağırılmamak" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dururluk B) Doğallık C) Kalıcılık
D) Kapalılık E) Özlülük

